

Peter J. Chelkowski

REJESTR DOTYCZY:

CHELKOWSKI Piotr J.

Nr rejestracyjny

s/c i

z d.

W

Nota zamieszczona:

w tomie

czesci

I n d e k s

NAUKOWCY /orientalista/

Copyright: 1970

B.O. Jeżewski

znak rozpoznawczy

Kraków — Londyn — Teheran — N. Jork Polak: orientalista, iranista, islamista

Na wydziale języków i literatur Bliskiego Wschodu (Department of Near East Languages and Literatures) jednego z największych prywatnych uniwersytetów amerykańskich, New York University (45.000 studentów), od 1968 wykłada wybitny orientalista, prof. dr Piotr Chelkowski. Jest on kierownikiem katedry języków i literatur Bliskiego Wschodu oraz Ośrodka Studiów Bliskiego Wschodu (Center for Near Eastern Studies), profesorem studiów irańskich i islamistycznych.

W br. prof. Chelkowski odwiedził parokrotnie Londyn. W tym roku, wolnym od zajęć dydaktycznych (sabbatical year) odbył podróże po Ameryce, Europie i Bliskim Wschodzie; był zaproszony z odczytami do Waszyngtonu, Bostonu, Karaczi, Teheranu i Rzymu; prowadził dwie wyprawy naukowców (różnych dziedzin) amerykańskich i kanadyjskich do Iranu, Afganistanu i Pakistanu.

Piotr Chelkowski studiował filologię orientálną na Uniwersytecie Jagiellońskim (magisterium), historię i studia islamistyczne w Szkole Studiów Orientalnych i Afrykańskich na Uniwersytecie Londyńskim oraz literaturę na uniwersytecie w Teheranie (doktorat).

Obok licznych artykułów o historii, literaturze i cywilizacji Bliskiego Wschodu, publikacje dra Chelkowskiego obejmują: „Iran: Variety and Continuity” („Iran: różnorodność i ciągłość”, New York University Press, 1971); „Art and Literature in the Near East” (University of Utah Press, 1974; praca zbiorowa pod redakcją dra Chelkowskiego z jego artykułem jako głównym; praca ta była wydana ku czci seniora historyków sztuki islamu, prof. Richarda Ettinghausena, kuratora działu islamistyki nowojorskiego Metropolitan Museum; na przyjęciu w ONZ wydanym przez ambasadora Iranu wręczył księgę prezydent New York University, James Hester, ekonomista historyk, który został od września br. rektorem uniwersytetu ONZ w Tokio); „The Tales from the Khamsah” („kwintet” opowiadań romantycznych perskiego poety z XII wieku, Nizami; wydane przez nowojorskie Metropolitan Museum, 1975; ilustrowane reprodukcjami XVI-wiecznych miniatur perskich; drugie wydanie będzie w 25.000 do 30.000 egz. dla szerokiej publiczności jako próba popularyzacji sztuki Bl. Wschodu); „The Scholar and the Saint” („Uczony i święty”; NYU Press, sierpień 1975; praca o dwóch wybit-

to poeta i mistyk Rumi, urodzony w centralnej Azji, którego 700-lecie zgonu w Anatolii było niedawno obchodzone).

Prof. Chelkowski pisze książkę o teatrze i sztuce dramatycznej w świecie islamu ze szczególnym uwzględnieniem Persji. Przygotowuje międzynarodowe sympozjum poświęcone teatrowi i sztuce dramatycznej w Persji w ramach międzynarodowego festiwalu sztuki w Sziraz i w Persepolis.

Żona profesora, Stefania (Goga), córka poety Bronisława Przyłuskiego, jest malarką; wystawiała z powodzeniem swe obrazy abstrakcyjne w Teheranie; jest znawczynią sztuki Bliskiego Wschodu (zwłaszcza islamu). Z dwojgiem dzieci była w Polsce po dłuższym pobycie w Londynie. Pp. Chelkowsy mają wielu przyjaciół w Iranie i innych krajach Wschodu; z okazji 2.500-lecia monarchii perskiej w 1971 byli gośćmi Szacha w Persepolis.

Obok pracy uniwersyteckiej i własnej pisarskiej dr Chelkowski wykładał z wielkim powodzeniem w telewizji amerykańskiej (CBS Network) o osiągnięciach kulturalnych islamu (TV Guide, o nakładzie 30 mln egz., zamieścił parę lat temu pochwalny reportaż o tych wykładach pt. „We love you, Peter Chelkowski Ph.D.”).

Polska szkoła studiów Bliskiego Wschodu (Kraków, Warszawa, Lwów) jest jedną z najstarszych w świecie i wydała wielu wybitnych naukowców. Studia orientálne — powiada prof. Chelkowski — rozwijają się po II wojnie światowej, w szczególności od 1958 r. w Stanach Zjednoczonych. W okresie

mgr orientalistyka 1958 - UJ

postgraduate 1959-1962 - Londyn

doktorat 1968 - Teheran

od 1968 - New York University - Professor of Middle Eastern and Islamic Studies

Polish Institute of Arts and Science in America
publikacje naukowe

literatura, mistycyzm, studia islamistyczne,
szkice Środkowego Wschodu

nach Iranczykach: „uczony” to al-Biruni, jeden z najwybitniejszych umysłów Bl. Wschodu, filozof, matematyk, astronom, historyk, geograf, geolog, etnograf, lingwista, urodzony 1.000 lat temu w Balkh, w obecnym Afganistanie; „święty”

kominków ogarniających tamte kraje i kryzysu energetycznego warto pamiętać, że przez wiele wieków Wschód był nie tylko źródłem energii poruszającej nasze maszyny i ogrzewającej nasze domy, ale także energii, która ogrzewa nasze umysły i serca.

TR 23/8/75